

Приредила Биљана Остојић

Зоран Богнар – Песме

Зоран Богнар рођен је 1965 године у Вуковару. Пише поезију, прозу, есеје и књижевну критику. Објавио је два романа: Ноћ празних руку (1989) и Будно стање сна (1993); петнаест збирки поезије:

Блуз за шаховску таблу (1986), Земља господари ПОДземљом (1987), Психостриптиз (1988), Исус још увек верује Јуди (1990), Трговци биоритма (1990), Лудило Флојда Бертхолда (1991), Мирис пластичног цвећа (1992), Ако се мртви једног дана врате (1993), Јужна страна истока (1993), Анонимна бесмртност (1994), Нови потоп (1996), Нови Нојев ковчег (1997), Нови човек (1999), Елизејска трилогија (2000), Албеда (2002); три књиге поетско-феноменолошких микроесеја: Фотографије гласова (1997), Ејдетске слике (1998) и Фотографије гласова (2002); као и антологију савремене српске поезије Ново распеће (2001).

Поезија Зорана Богнара превођена је на италијански, француски, енглески, мађарски, немачки, словеначки, грчки, македонски, шпански, турски, бугарски, холандски, фински и јерменски језик. Књижевне награде: "Печат вароши сремскокарловачке" (1993), "Матићев шал" (1994), "Милан Лалић" (1994), "Стеван Пешић" (1994), "Блажо Шћепановић" (1996), "Златна струна" (1999), "Пиво Караматијевић" (1999), "Раде Драинац" (1999), "Исидора Секулић" (1999), "Златна значка КПЗ Србије" (2000), "Вражогрначки точак" (2000), "Златни Орфеј" (2001) и "Србољуб Митић" (2001).

Интернационалне књижевне награде: "Ваннелли" (Италија, 1997), "Медитеранеан Лион" (Монтенегро, 1998) и "Хуберт Бурда" (Немачка, 1999).

Живи у Београду као професионални књижевник.

УСАМЉЕНОСТ

Постоји сврха и доброг и лошег,
но, плашећи се ружних ствари,
пропуштамо оне добре...
Звучи дирљиво, уверљиво и увредљиво.
Та вечна енигма: коме припадамо,
дурском или молском окружењу –
доноси нам, на крају, усамљеност
као благослов.
Сви смо бар једном прошли кроз шуму
да бисмо касније, поново,
изашли на чистину...
Усамљеност је
родитељски састанак с Богом.
За некога је она физичка бол,
а за некога... просветљење.

Авала, 19-21. 10. 2001.

АЛБЕДО

Поставимо ствари овако:
био је то само раскорак наших сенки,
једна могућа истина
о немогућности комуникације,
интрига неуморног Мефистофелеса...
О тајанствена дино, песмо Каира,
реци ми шта је то
што от(к)упљује сву твоју пажњу;
откриј ми на којем језику сањаш,
на којем водиш љубав...
Албеда је једини језик који признајем,
језик којим говорим,
писмо којим пишем,
ваздух који дишем,
књига коју читам...
Албеда је есперанто!

ВИЛЛА ВАЛДБЕРТА

О, како је магично
рађати се непрестано,
поново и поново,
далеко
од гнева и одбојности
будућности која је у раљама наше
прошлости,
далеко од забрана и дозвола,
забава и досада...
О, како је волшебно
до последњег даха крити срце
у рајском врту Вилле Валдберте,
славити њене доброћудне духове
и
овековечавати живот без имена
у записима из ветра,
у пелудним зрацима и зрнцима
невидљивог збивања...

Вилла Валдберта, Фелдафинг, 2002.

НУРНБЕРГ, ПУЗЗЛЕ

Ако истрајавате на свом Путу
неизоставно морате да наиђете на
породицу
с којом вас везује
исти океан, небо, киша...
О Аслане и Елке,
под ведром јутарњом светлошћу,
када су бронзана врата нирнбершке
катедрале
постала симбол правих рајских двери,
сјединили смо
наша срца у једно тело,
наше галаксије у једну планету.
Већ тада смо знали
да заувек ће нас грејати и хранити
топлина вашег дома
и сви они необични оброци
од шпарога и рабарбе,
либанонска црна кафа, фалафел
и лангенбуршка бела вина...

Албедо... као либидо, као стампедо!
Он буди грешника у свецу
и проналази светлост у боји...
Стога, не одричи се свога анђела чувара,
не представља он ни камен око врата,
ни камен спотицања,
ни злоћудног јахача твоје сенке...
И не заборави:
једини прави бол је кад изгубиш
оно до чега ти је највише стало!
О Песмо моја, ти си моје распеће,
мој Зен коан, мој кокаин
који неумитно убија
али којем се непрестано враћам
да га пробам поново и поново...
И како сада одустати од свега,
сјединити се с Ништавиллом,
заборавити молитву шуме,
кад толико си ме опустила и подигла
до висоравни албатроса, до Четврте равни,
да сам чак заборавио
и по води да ходам...

Београд 2001.

ГАБРИЕЛ, ГЕА, КРУГ

На замагљеном Габриеловом брегу,
преплашени попут промрзлих кошута,
дрхтимо једно насупрот другог.
Кријемо се иза столетног стабла,
тог древног сведока многих
побуна ветрова, корења и лишћа.
Неизвесност нас чини немоћнима.
Ох Геа, само рашири ноге
и нирвана ће ти милостиво пружити руке...
Гладни једно другог,
попут ватре и ветра,
лижемо смолу
из коре, из утеруса, из ува...
Дивљи и чисти
потпирујемо вулкан – волшебни
калеидоскоп,
будимо ејдетске слике продорније од Р.Е.М.-а,
из најдубљег пурпура
ослобађамо се себе самих
и сваког следећег тренутка

Већ тада смо знали
да заувек ћемо памтити
нашу децу,
умусану шумским јагодама и рибизлама,
како испред Дирерове родне куће
слажу пузле;
нашу децу
која су нас благосиљала сазнањем
да више нико од нас
не може размишљати
у првом лицу једнине.

Нүрнберг, 1999.

рађамо поново и поново...
Гледај Геа, над Египтом пада први снег!
Попут претпоставке
што тако лако прераста у предрасуду
растемо једно у другом,
зауцавамо се
у утробу, у кости, у кору...
У оргазмичком космосу
доживљавамо космички оргазам
у којем постајемо исти,
у којем постајемо једно,
у којем постајемо круг.

Београд-Каиро, 2001.